

Felkészülési kérdések az államtudományi osztatlan mesterképzési szakon záróvizsgázóknak a 2024/2025. tanév II. (tavaszi) félévében

I. Államelmélet és alkotmánytan

(összesen két tételt kell húzni, az A és B kérdéscsoportból 1-1 db-ot)

A) Államelmélet

- 1. Az államtudományok tudomány-rendszertani helye. Államtan és államelmélet.**
- 2. Premodern államképződmények: polisz, regnum, status. A feudalizmus és az abszolutizmus állama**
- 3. Machiavelli és az állam fogalmának születése**
- 4. A szuverenitás klasszikus tana (Jean Bodin) és elméletei**
- 5. Természetjogi és szerződéselméletek (Thomas Hobbes, John Locke, Jean Jacques Rousseau)**
- 6. A liberalizmus és a liberális államfelfogás**
- 7. A konzervativizmus és a konzervatív államfelfogás**
- 8. A szocializmus és a szocialista-kommunista államfelfogás**
- 9. A nacionalizmus és nemzetállam**
- 10. A modern állam keletkezése, fejlődéstörténeti típusai: alkotmányos polgári állam, intervenciós állam, modernizáló állam, totális állam**
- 11. A 20. század Általános Államtana: Georg Jellinek elmélete**
- 12. A szociológiai, jogi és politikai államfogalmak: Max Weber, Hans Kelsen és Carl Schmitt elmélete**
- 13. A formális államfogalom elemei: államhatalom. Hatalom, uralom (autoritás), legitimitás, szuverenitás**
- 14. A formális államfogalom elemei: az állam népessége. A személyi felségjog.**
- 15. A formális államfogalom elemei: államterület. Területi felségjog, államhatárok. Az államok mérete, területi változásai**
- 16. Jogállam és joguralom. A jogállam (joguralom) politikai és tudományos értelmezései**

17. Szociális állam, jóléti állam. Az állam gazdaságpolitikai szerepvállalásának változásai.

18. Az Európai Unió államtana. Az Európai Unió államfelfogása: nemzetállamok szövetsége versus szövetségi állam. Alkotmányosság, szuverenitás, szubszidiaritás az Európai Unióban

19. Magyar államelmélet 19-20. században

Irodalomjegyzék:

- Cs. Kiss Lajos: Reflexív államelmélet I. Budapest, 2021, kézirat
- Cs. Kiss Lajos: Reflexív államelmélet II. Budapest, 2021, kézirat
- Takács Péter: Államtan. A modern állam és elmélete. Két fejezet az állam általános elmélete köréből. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2011.
- Takács Péter: Államtan. Az állam általános sajátosságai. Négy fejezet az állam általános elmélete köréből Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2011.
- EGRESI Katalin – PONGRÁCZ Alex – SZIGETI Péter – TAKÁCS Péter: Államelmélet, Széchenyi István Egyetem, Győr, 2016.

B) Alkotmánytan

- 1. Az alkotmány fogalma, az alkotmányozás módja, a chartális és történeti alkotmányok. A magyar Alaptörvény jellemzői**
- 2. A modern alkotmányosság ismérvei, a főbb alkotmányos elvek bemutatása. A jogállamiság, a hatalommegosztás elve és a kisebbségek védelme**
- 3. Az államforma kérdése és az államfői hatalom típusai. A magyar államfői hatalom**
- 4. A kormányformák típusai, a kormányfő és a miniszterek kapcsolata, a magyar miniszterelnöki modell alakulása**
- 5. A magyar Országgyűlés és a törvényhozás. Az Országgyűlés feladat- és hatáskörei**
- 6. Az Országgyűlés belső szervezete és a képviselők jogállása**
- 7. A demokratikus választójog kérdése, az egyes választási rendszerek sajátosságai, a hatályos magyar választási rendszer jellemzői (szintenként)**
- 8. Az alkotmánybíráskodás modelljei és a magyar Alkotmánybíróság fejlődése, jogállása, feladat- és hatáskörei**
- 9. Az ombudsmani modellek, az alapvető jogok országgyűlési biztosa és helyettesei**
- 10. Az igazságszolgáltatási rendszer és az ügyészségi szervezet**
- 11. A helyi és nemzetiségi önkormányzatok**
- 12. Jogforrási rendszer és hierarchia. Az uniós és a tagállami jog, valamint a nemzetközi jog és a belső jog viszonya**
- 13. A gazdasági alkotmányosság, a költségvetés, a Magyar Nemzeti Bank és az Állami Számvevőszék**
- 14. Az alapjogok fogalma, története és nemzeti, illetve nemzetközi védelme. Az emberi jogok generációi, azok jellemzői. Főbb nemzetközi, európai és hazai dokumentumok**
- 15. Alapjogi dogmatika és az alapjogok korlátozása**
- 16. Az emberi élethez és méltósághoz való jog**
- 17. A jogegyenlőség, az egyenlő bánásmód és az antidiszkriminációs politikák. Az állam és egyház, a világnézeti semlegesség kérdése**
- 18. A személyes szabadság és a magánszféra védelme**
- 19. A politikai szabadságjogok (véleménynyilvánítás, gyülekezési és egyesülési jog)**
- 20. Az információs jogok (adatvédelem, információszabadság). A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság**

21. A gazdasági, szociális és kulturális jogok

22. A harmadik generációs jogok

23. Az állampolgári kötelességek típusai és aktuális szabályozásuk

Irodalomjegyzék:

- Gárdos-Orosz Fruzsina – Halász Iván (szerk.): *Bevezetés az alkotmányjogba*. Budapest, 2019, Dialóg Campus
- Téglási András (szerk.): *Az állam szervezete*. Budapest, 2018, Dialóg Campus
- Bódi Stefánia – Schweitzer Gábor (szerk.): *Alapjogok. Az emberi jogok alkotmányos védelme Magyarországon*. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021
- Halász Iván (szerk.): *Alkotmányjog*. Budapest, 2018, Dialóg Campus (273–286. oldal)
- Bende Zsófia – Halász Iván (szerk.): *Összehasonlító alkotmányjog*. Budapest, 2013, NKE

